

Ervaringen met kinderopvang

Meting 1 – oktober 2022

Colofon

Datum

December 2022

Bron foto's: Unsplash.com

Unsplash is een platform met rechtevrije foto's geupload door de fotografen zelf.

Opdrachtgever

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Rapportnummer

2022/310

Auteurs

Carolien Veldkamp
Roy van der Hoeve
Denise Kroese

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl

Inhoudsopgave

1. [Inleiding](#)
2. [Samenvatting](#)
3. [Kinderopvang: gebruik en voorkeur](#)
4. [Wachtlijsten](#)
5. [Tevredenheid met de kinderopvang](#)
6. [Sluitingen van de kinderopvang](#)
7. [Samenwerking tussen opvang en basisschool](#)
8. [Bijlage: achtergrondkenmerken](#)

---

1. Inleiding

Inleiding

Achtergrond en doel onderzoek

De directie Kinderopvang van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) draagt zorg voor het stelsel van kinderopvang in Nederland. Zij hecht veel waarde aan het ophalen van beelden, signalen, meningen en ervaringen van ouders, een belangrijke doelgroep van het beleid. Daarom heeft de directie Kinderopvang I&O Research gevraagd om deze ervaringen periodiek op te halen middels een enquête. Het voorliggende rapport presenteert de resultaten van de eerste meting. Met dit onderzoek wil de directie Kinderopvang meer inzicht verkrijgen in de ervaringen van (toekomstige) ouders met kinderopvang.

Methode: vragenlijst opstellen

In samenspraak met het ministerie van SZW is een vragenlijst opgesteld. Vervolgens voerde I&O Research test-interviews uit: onderzoekers namen de vragenlijst door met acht personen, om te kijken of de vragenlijst goed te begrijpen was en of er nog verbetermogelijkheden waren. Na de test-interviews is de vragenlijst definitief vastgesteld.

De vragenlijst van deze eerste meting gaat over van welke opvang ouders gebruik maken, welke opvang hun voorkeur heeft, of men te maken heeft met wachtlijsten, over het ruilen en/of bijkopen van dagen, of men te maken heeft met sluiting van de kinderopvang en de samenwerking tussen de kinderopvang en de basisschool. Een aantal vragen komen iedere enquête terug om de ontwikkelingen te volgen. Een deel bestaat uit mogelijk eenmalige vragen over op dit moment actuele/relevante thema's.

Methode: dataverzameling

De enquête is uitgezet onder (toekomstige) ouders in het I&O Research Panel. Het gaat hierbij om ouders met kinderen tot 12 jaar. In totaal vulden 2.075 respondenten de vragenlijst helemaal in. In tabel 1.1 staat de verdeling van respondenten naar (toekomstige) kinderopvang. Onder formele opvang verstaan we de kinderdagopvang, peuteropvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang. Naast formele opvang, is ook informele opvang mogelijk: opvang door grootouders, door andere vrienden of familie of één of meer vaste oppas(sen).

Tabel 1.1 Responsoverzicht naar doelgroep (meerdere doelgroepen mogelijk)

Doelgroep	Aantal
Ouders met formele kinderopvang	1.369
Ouders zonder formele kinderopvang	648
Zwangeren (met of zonder kinderen)	181
Totaal	2.075

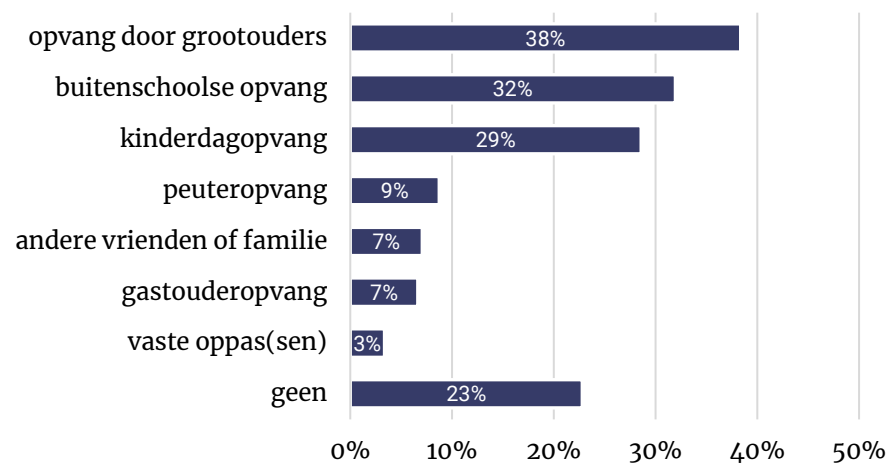

Inleiding

Verdeling naar soort opvang

Figuur 1.1 toont de verdeling van ouders in de steekproef naar gebruik van verschillende soorten opvang. Aanstaaende ouders zonder kinderen zijn hier niet in meegenomen. De meeste ouders maken gebruik van opvang door grootouders (38%). Daarna volgen buitenschoolse opvang (32%) en kinderdagopvang (29%). Ouders kunnen meerdere vormen van opvang gebruiken.

Figuur 1.1 Vormen van kinderopvang onder ouders in de steekproef (n=2.017, meerdere antwoorden mogelijk)

Weging

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd en regio. Dit betekent dat de verhoudingen binnen deze kenmerken zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding. Onder -en bovengemiddelde groepen worden dus opgehoogd en verlaagd. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor ouders voor wat betreft deze kenmerken.

Analyse

De antwoordcategorie 'niet van toepassing' is (tenzij anders aangegeven) buiten de analyse gehouden. Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen. Bij de analyse is zoveel mogelijk gekeken naar relevante verschillen tussen subgroepen op basis van achtergrondkenmerken, zoals opleidingsniveau, regio, inkomen, gezinssituatie en vorm van opvang. Zie de bijlage voor een overzicht van achtergrondkenmerken van de respondenten.

De verschillen worden alleen beschreven indien er sprake is van een significant verschil. Een significant verschil betekent dat het voor minimaal 95 procent zeker is dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval.

---

2. Samenvatting

Samenvatting (I)

Meerderheid heeft de gewenste vorm van opvang

De drie meest gebruikte vormen van opvang door ouders in dit onderzoek zijn grootouders, de buitenschoolse opvang en de kinderdagopvang¹. De meerderheid van de ouders met opvang heeft op dit moment de gewenste vorm van opvang (77%). Als ouders niet de opvang van hun voorkeur hebben, is dit meestal omdat het te veel geld kost (38%), er een wachtlijst is (29%) of omdat de gewenste dagen niet beschikbaar zijn (25%). Aan welke vorm van opvang ouders de voorkeur geven, verschilt sterk. Sommigen zien bijvoorbeeld het liefst dat familie vaker oppast, anderen willen hun ouders juist minder belasten.

Een kwart van de ouders maakt geen gebruik van kinderopvang: de helft van hen heeft het werk zo gepland dat het niet nodig is, bij een kwart werken niet beide ouders en voor een vijfde is opvang te duur. Zeventien procent van de ouders zonder opvang, zou wel liever opvang willen.

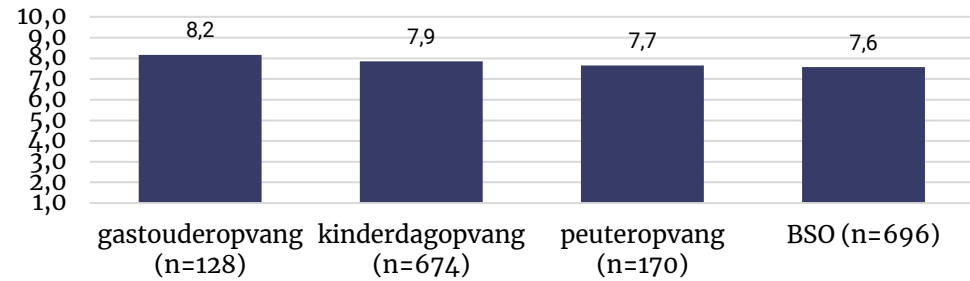
Relatief meer hoger opgeleiden en ouders met een hoog inkomen maken gebruik van formele opvang. Lager (en middelbaar) opgeleiden en ouders met een inkomen beneden modaal hebben vaker helemaal geen opvang².

Tevreden met opvang, gastouderopvang meest positief beoordeeld

Ouders beoordelen de opvang over het algemeen goed. Gastouderopvang wordt het hoogst beoordeeld met gemiddeld een 8,2. Het minst positief zijn ouders over de buitenschoolse opvang (BSO), maar ook deze opvang krijgt een 7,6 gemiddeld.

¹ Het is niet bekend of de verdeling naar gebruikte opvang een zuivere afspiegeling is van alle ouders in Nederland, omdat landelijke cijfers niet bekend zijn. Daarbij is er bij de dataverzameling rekening gehouden met voldoende respondenten per groep (met/zonder formele opvang). Door weging op geslacht, leeftijd en regio zijn de verhoudingen van persoonskenmerken wel representatief voor ouders in Nederland.

Figuur 2.1 Rapportcijfer voor de kinderopvang die ouders gebruiken

Gastouderopvang blijft meest flexibel, ruilen minst mogelijk bij peuteropvang

Dagen ruilen of bijkopen is het vaakst mogelijk bij de gastouderopvang (56% van de ouders met gastouderopvang kan dit altijd of vaak). Ongeveer de helft van de ouders met BSO of dagopvang, kan hier soms dagen ruilen of bijkopen. Bij de peuteropvang is ruilen of bijkopen lastiger, een derde zegt dat dit niet mogelijk is. Het ruilen of bijkopen werd het afgelopen half jaar lastiger op de dagopvang (50%) en op de BSO (44%). De gastouderopvang bleef het meest stabiel.

(Bijna) de helft ervaart samenwerking tussen opvang en basisschool

(Bijna) de helft van de ouders met kinderdagopvang of BSO geeft aan dat de basisschool samenwerkt met deze opvang. Dit komt vooral tot uiting in een gezamenlijke visie of aansluitend lesprogramma, informatieoverdracht tussen de kinderdagopvang en de school, of een gezamenlijke locatie. De meerderheid van de ouders vindt de samenwerking tussen de basisschool en de dagopvang (77%) of de BSO (82%) (heel) belangrijk en beoordeelt de samenwerking positief (7,4; 7,6). Wel missen sommige ouders meer inhoudelijke afstemming.

² Hierbij is het aannemelijk dat ouders die niet beiden werken gemiddeld genomen een lager inkomen hebben, maar deze koppeling is niet één-op-één te maken aan de hand van de data.

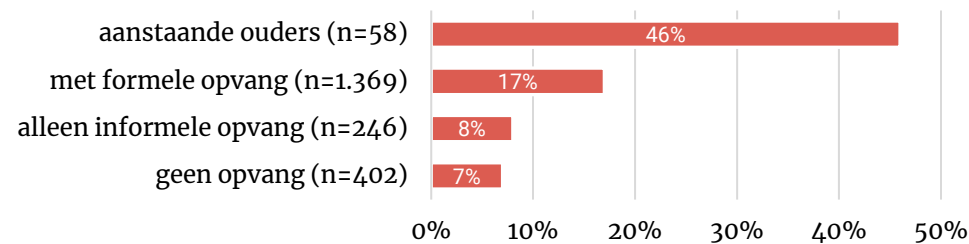

Samenvatting (II)

17% ouders met formele opvang op wachtlijst, 7% zonder formele opvang

Aanstaande ouders (46%) en ouders met formele opvang (17%) staan vaker op een wachtlijst dan ouders met alleen informele opvang (8%) of ouders zonder opvang (7%). We zien dat niet specifiek onder één groep voorkomt: zowel lager opgeleiden en in mindere mate hoger opgeleiden, als ouders met een hoog inkomen staan relatief vaak op een wachtlijst.

Figuur 4.1 Percentage ouders op een wachtlijst per opvangvorm (n=2.075)

Ouders staan met name op een wachtlijst voor de dagopvang (46%) of BSO (42%). Een derde van de ouders die op een wachtlijst staan, wacht al langer dan een half jaar. Als reden noemen ouders een tekort aan plekken op de voorkeursopvang (39%), geen plek op voorkeursdagen (33%) of geen plek bij een opvang in de buurt (30%).

Wachtlijst zorgt voor stress en onzekerheid

Gevonden oplossingen voor de wachtlijst zitten met name in de informele opvang door familie of vrienden, een andere opvanglocatie en/of minder werken. Door de wachtlijst ervaart een deel van deze ouders meer stress en onzekerheid: ze moeten noodgedwongen minder werken en/of vaker een beroep doen op hun ouders. We zien dat ouders op een wachtlijst, negatiever zijn over het vinden van kinderopvang (voor zichzelf en voor anderen) dan ouders die niet op een wachtlijst staan.

Twintig procent had te maken met een sluiting in het afgelopen kwartaal

Een vijfde van de ouders met formele kinderopvang heeft de afgelopen drie maanden te maken gehad met een (gedeeltelijke of tijdelijke) sluiting van de kinderopvang. De meerderheid van de ouders die te maken had met een sluiting, hoefde voor deze uren niet te betalen en/of kreeg een ruildag. Bijna de helft (45%) van de ouders die te maken heeft gehad met een sluiting werd door de kinderopvangorganisatie geïnformeerd dat zij de uren voor de kinderopvangtoeslag moesten aanpassen. Een vergelijkbaar deel (44%) ontving deze informatie niet. Twee derde (67%) heeft de gewijzigde uren (nog) niet aangepast via Mijn Toeslagen of de bijbehorende app

Verschillen tussen regio's

Ouders uit de regio West² verschillen in hun ervaringen op een aantal punten van ouders uit andere regio's. Zo staan ze vaker op een wachtlijst, hebben ze meer zorgen over het vinden van opvang en hebben ze minder mogelijkheden om dagen te ruilen of bij te kopen. Ook ervaren ze minder samenwerking tussen de opvang en de basisschool. Wel zijn ouders uit regio's West en Zuid (iets) positiever over de kinderdagopvang. Sluitingen komen het minst voor in de regio Noord.

² Noord: Friesland, Groningen, Drenthe; Oost: Overijssel, Gelderland, Flevoland; West: Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht; Zuid: Noord-Brabant, Limburg, Zeeland.

---

3. Kinderopvang: gebruik en voorkeur

Grootouders, BSO en dagopvang meest populair

De drie meest gebruikte vormen van opvang voor het eerste, tweede en derde kind zijn grootouders, de buitenschoolse opvang en de kinderdagopvang. Bijna de helft van de ouders die gebruik maken van een vorm van opvang, laten hun oudste kind opvangen door opa en/of oma.

Ouders die hun kind(eren) naar de kinderdagopvang brengen, doen dit met name op maandag, dinsdag en donderdag. Bijna de helft van de ouders stuurt hun oudste kind op (één van) deze dagen naar de kinderdagopvang, op woensdag en vrijdag doet ruim een derde van de ouders dit. Veruit de meeste ouders hebben vaste dagen waarop zij hun kind(eren) naar de kinderdagopvang brengen.

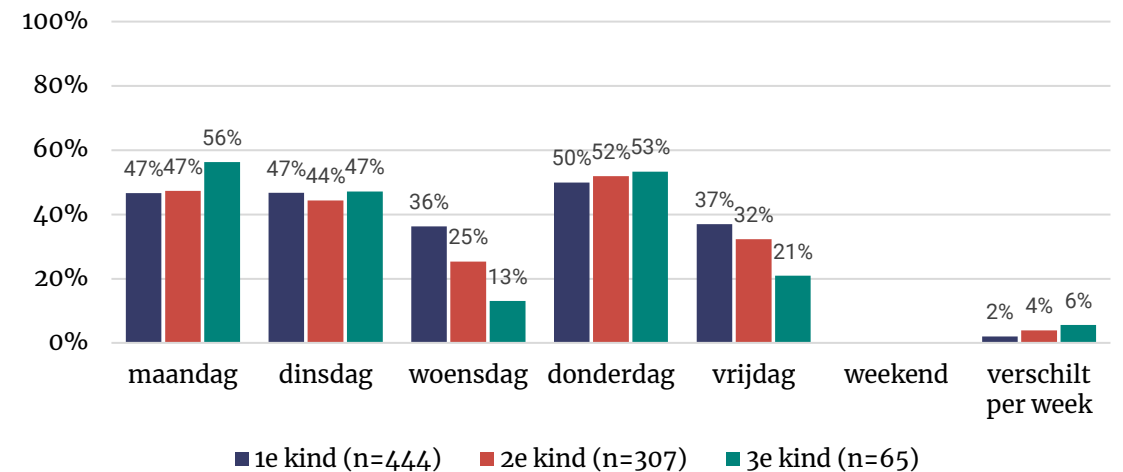
BSO: met name na school en tijdens vakantie

Van de ouders die gebruik maken van buitenschoolse opvang (n=648), maakt bijna iedereen gebruik van *naschoolse opvang* (98%). Twee derde maakt (ook) gebruik van *vakantieopvang* (64%) en een vijfde gebruikt de *voorschoolse opvang* (20%).

Tabel 3.1 Van welk van de onderstaande opvangvormen maakt uw kind gebruik? (Top 3)
(ouders die een vorm van opvang hebben)

	1e kind (n=1.615)	2e kind (n=933)	3e kind (n=180)	4e kind (n=20)*	5e kind (n=5)*
1	grootouders (47%)	grootouders (45%)	grootouders (34%)	BSO (27%)	geen (77%)
2	BSO (38%)	BSO (34%)	kinderdagopvang (31%)	geen (23%)	peuteropvang (23%)
3	kinderdagopvang (23%)	kinderdagopvang (28%)	BSO (23%)	peuteropvang (20%)	grootouders (15%)

Figuur 3.1 Op welke dagen gaat uw kind naar de kinderdagopvang?*
(ouders die gebruik maken van opvang)

* Wegens de lage n staan de percentages voor het 4^e en 5^e kind niet in de figuur

Ruim driekwart heeft de gewenste vorm van opvang

Meer dan driekwart van de ouders die gebruik maakt van kinderopvang is tevreden met de (combinatie van) opvang die ze nu voor hun kind(eren) hebben. Een groep van 11 procent zegt dat ze liever een andere vorm of combinatie zouden willen, 10 procent wil liever helemaal geen kinderopvang.

De meest genoemde reden voor het niet gebruiken van de voorkeursopvang is dat dit te veel geld kost (38%). Voor bijna drie op de tien is dit vanwege een wachtlijst en bij een kwart omdat de gewenste dagen niet beschikbaar zijn. Een vijfde heeft geen familie of vrienden die beschikbaar zijn en een bijna even grote groep kan de gewenste opvang niet (in de buurt) vinden. Andere redenen die ouders noemen zijn dat het niet te combineren is met hun werk of dat de gewenste uren niet beschikbaar zijn.

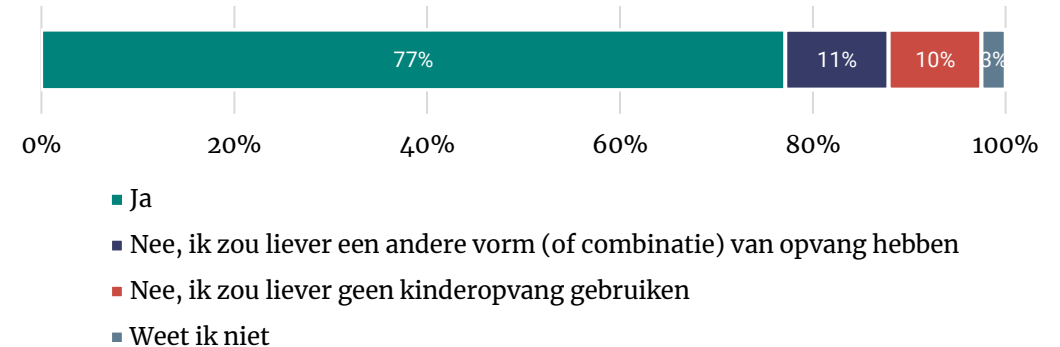
Verschillen tussen groepen

Mannen geven iets vaker aan dat ze liever *geen* opvang zouden willen gebruiken (11%) dan vrouwen (7%). Meer ouders met een hoger inkomen zouden liever een andere opvang willen (13%) dan ouders met een middeninkomen (9%) (zie bijlage voor de verdeling van inkomens). Vrouwen hebben vaker niet de gewenste opvang omdat dit te veel geld zou kosten (46%).

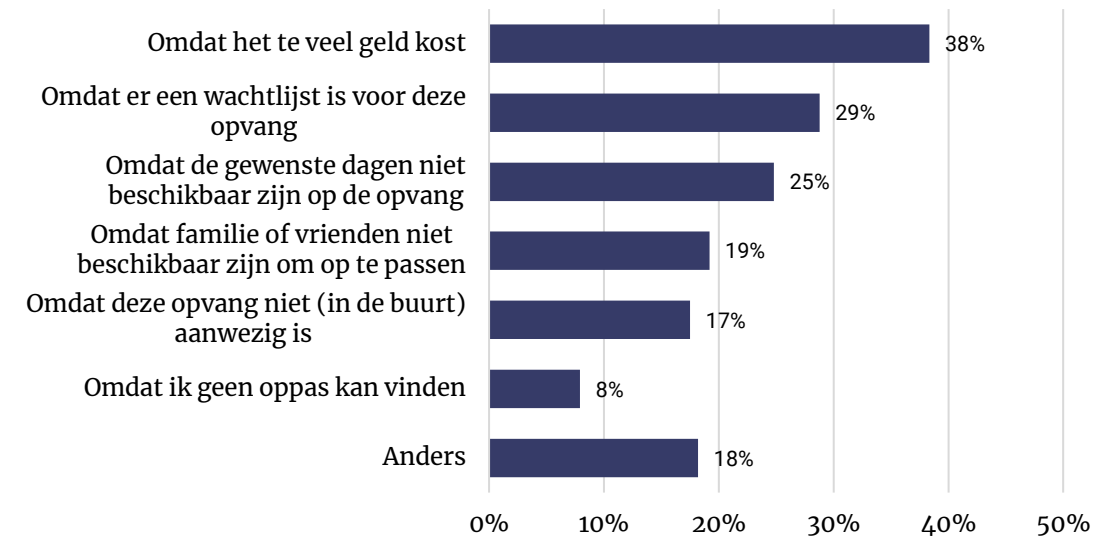
Gewenst voorkeur voor opvang verschilt

Op de vraag welke opvang wel hun voorkeur zou hebben, geven ouders verschillende antwoorden. Een deel van de ouders geeft de voorkeur aan een combinatie van formele opvang en opvang door grootouders (bijv. twee dagen BSO en één dag grootouders). Anderen geven de voorkeur aan enkel formele opvang en geen opvang door familie. Een deel van de ouders willen meer dagen formele opvang, anderen juist minder (en meer opvang door familie), sommigen willen het liefst flexibele opvangmogelijkheden.

Figuur 3.2 Heeft de huidige (combinatie van) opvang voor uw kind(eren) uw voorkeur? (van de ouders die een vorm van opvang hebben, n=1.617)

Figuur 3.3 Waarom maakt u nu geen gebruik van de opvang van uw voorkeur? (n=197)

Waarom maken sommige ouders geen gebruik van kinderopvang?

De helft van de ouders die *geen* gebruik maakt van kinderopvang, heeft het werk zo gepland dat kinderopvang niet nodig is. Een kwart van deze ouders werkt niet en/of heeft een partner die niet werkt. Een vijfde geeft aan dat kinderopvang te veel geld kost en dat zij daarom hier geen gebruik van maken. Een groep van 17 procent heeft kinderen die alleen thuis kunnen blijven. Andere genoemde redenen zijn dat ze zelf hun kinderen willen opvoeden, hun kinderen de opvang niet fijn vinden, of dat er geen geschikte opvang is voor kinderen met een beperking.

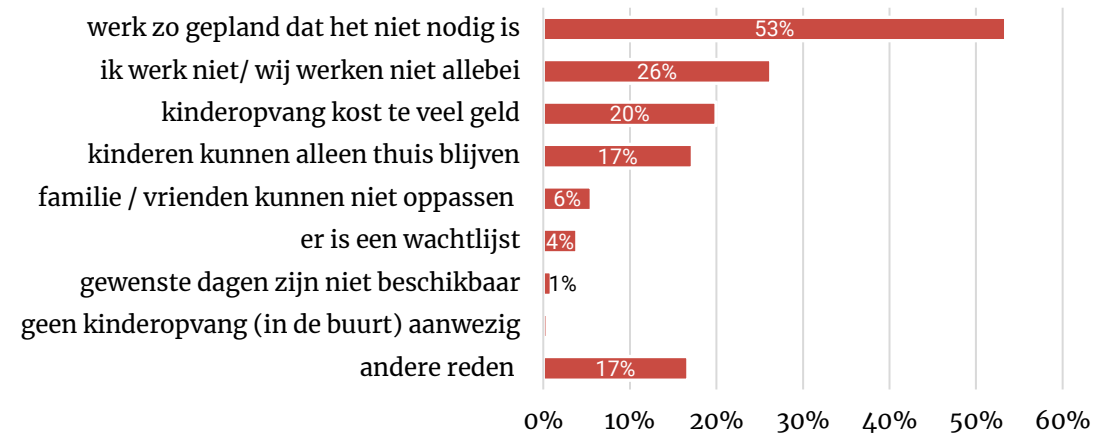
Een meerderheid van de ouders zonder kinderopvang (71%) heeft er ook geen behoefte aan, zie figuur 3.5. Een groep van 17 procent zou wel liever kinderopvang gebruiken, 12 procent weet het niet.

Verschillen tussen groepen

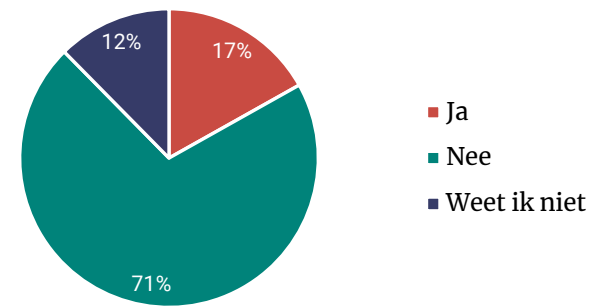
- Met name hoger opgeleiden gebruiken geen opvang omdat hun kind alleen kan thuisblijven (24%), net als ouders met een hoger inkomen van twee keer modaal of meer (36%).
- Ouders zonder kinderopvang uit de regio's West en Zuid zouden vaker liever wel gebruik maken van opvang dan ouders uit regio Oost.

Ouders met hoger inkomen en/of hogere opleiding vaker formele opvang
Relatief meer hoger opgeleiden maken gebruik van formele opvang (dagopvang, peuteropvang, BSO, gastouderopvang) dan middelbaar en lager opgeleiden. Middelbaar opgeleiden hebben vaker alleen informele opvang, lager (en middelbaar) opgeleiden hebben vaker helemaal geen opvang. Met name ouders met een hoger inkomen hebben formele opvang, terwijl ouders met een inkomen beneden modaal vaker geen opvang hebben. In de regio's Noord, Oost en West wordt vaker geen opvang gebruikt dan in Zuid.

Figuur 3.4 Waarom maakt u geen gebruik van kinderopvang? (n=402)

Figuur 3.5 Zou u liever wel van kinderopvang gebruik maken? (n=402)

---

4. Wachtlijsten

Ouders met formele opvang vaker op een wachtlijst

Aanstaande ouders* en ouders met formele opvang staan vaker op een wachtlijst dan ouders zonder (formele) opvang: van de aanstaande ouders staat bijna de helft (46%) op een wachtlijst, van de ouders met formele opvang staat 17 procent op een wachtlijst, van de ouders met alleen informele opvang 8 procent en van de ouders zonder opvang 7 procent.

De (aanstaande) ouders die op een wachtlijst staan, staan het vaakst op een wachtlijst voor de dagopvang (46%) en/of de buitenschoolse opvang (42%). Een vijfde (22%) staat op de wachtlijst voor de peuteropvang. Maar een kleine groep staat op de wachtlijst voor gastouderopvang (3%).

Ruim een derde staat op dit moment niet langer dan drie maanden op een wachtlijst. Bij drie op de tien is dit drie tot zes maanden en een kwart tussen de zes en twaalf maanden. Een groep van 9 procent staat langer dan een jaar op een wachtlijst.

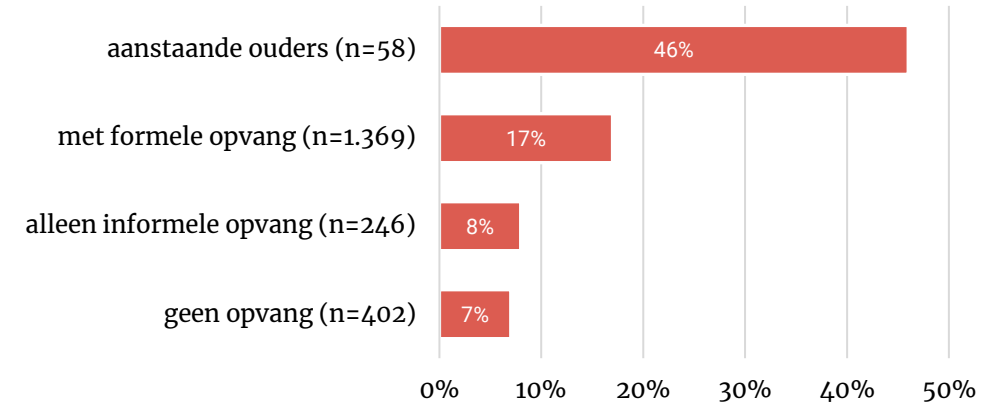
Verschillen tussen groepen

Ouders met een middelbaar opleidingsniveau staan minder vaak op een wachtlijst dan lager en hoger opgeleiden. Lager opgeleiden staan vaker dan hoger opgeleiden op een wachtlijst. Ook ouders met een hoog inkomen staan relatief vaak op een wachtlijst. Ouders uit regio West staan vaker op de wachtlijst dan uit regio Oost. Tot slot staan ouders die zwanger zijn vaker op een wachtlijst.

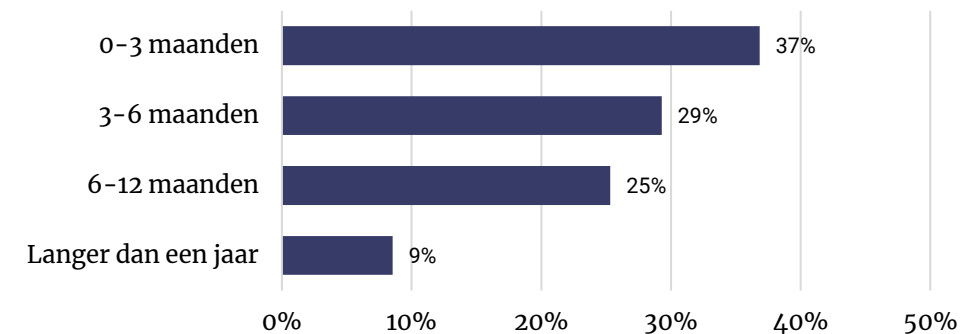
Tabel 4.1 Voor welke opvang staan ouders op een wachtlijst? (n=328)

Dag-opvang	BSO	Peuter-opvang	Gastouder-opvang	Andere wachtlijst
46%	42%	22%	3%	1%

Figuur 4.1 Percentage ouders op een wachtlijst per opvangvorm (n=2.075)*

Figuur 4.2 Hoe lang staat u al op een wachtlijst? (n=328)

* Aanstaande ouders: in verwachting van het eerste kind.

WachtlIJst voor opvang van voorkeur of voorkeursdagen

Ouders staan op een wachtlIJst omdat er geen plek is bij de specifieke opvang van hun voorkeur (39%), de voorkeursdag(en) niet beschikbaar is (33%) en/of omdat er geen plek is bij een opvang bij hen in de buurt (30%). Een kleiner deel geeft aan dat zij op een wachtlIJst staan voor extra dagen of extra dagdelen. Een vijfde noemt een andere reden, bijvoorbeeld dat hun kind nog niet geboren is, nog niet de juiste leeftijd heeft bereikt voor de dagopvang of BSO, of dat zij gaan verhuizen en hun kind al hebben aangemeld.

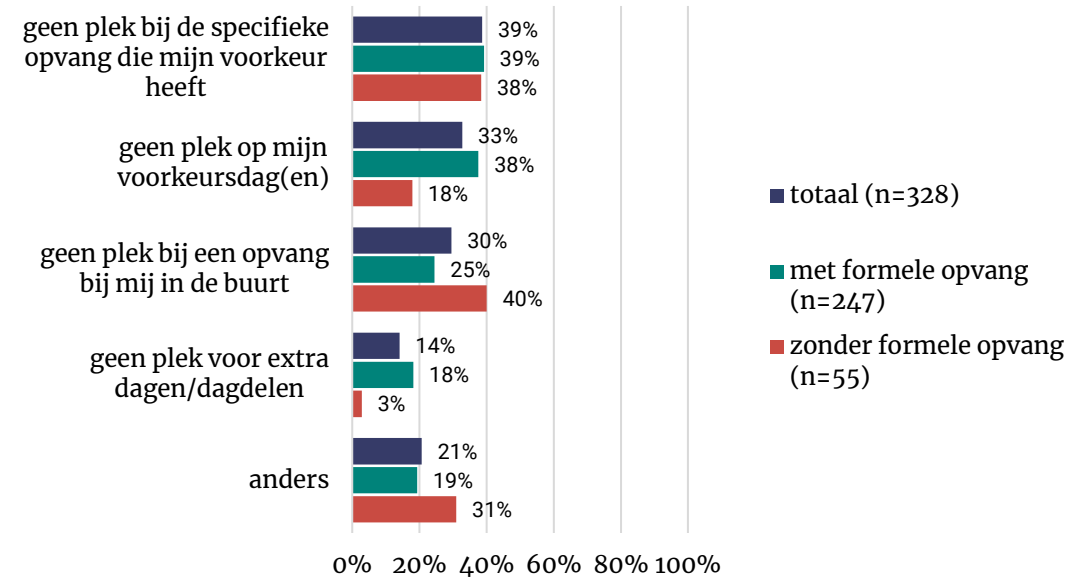
We zien verschillen tussen de vorm van opvang die ouders gebruiken. Ouders met formele opvang staan vaker op een wachtlIJst omdat er geen plek is op hun voorkeursdagen (38%) en/of omdat er geen plek is voor extra dagen/dagdelen (18%) dan ouders zonder formele opvang. Ouders zonder formele opvang staan vaker op een wachtlIJst omdat er geen plek is bij een opvang bij hen in de buurt (40%) dan ouders met formele opvang (25%).

Daarnaast zien we dat ouders die zwanger zijn (in deze groep zitten zowel ouders die hun eerste kind als ouders die een volgend kind verwachten) vaker op een wachtlIJst staan omdat er geen plek is bij de specifieke opvang die hun voorkeur heeft dan ouders die niet zwanger zijn.

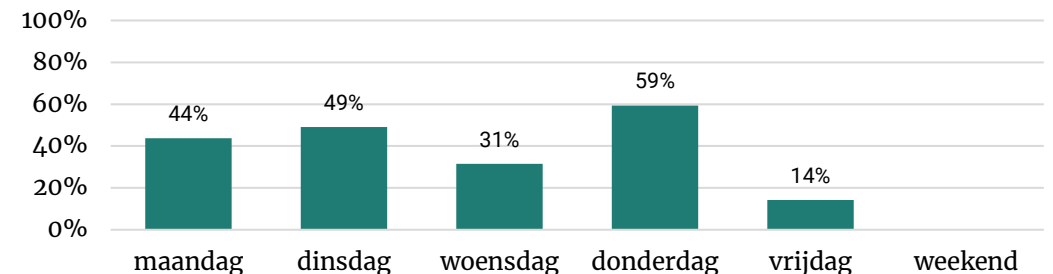
Ouders die op een wachtlIJst staan voor bepaalde voorkeursdagen, staan het vaakst op een wachtlIJst voor de donderdag (59%), gevolgd door de dinsdag (49%) en de maandag (44%). Een derde wacht tot er een plek vrij komt op de woensdag (31%) en slechts 14 procent voor de vrijdag.

* Wegens de lage n voor aanstaande ouders die op een wachtlIJst staan (n=26) hebben we deze groep niet meegenomen in de figuur.

Figuur 4.2 Waarom staat u op een wachtlIJst? *

Figuur 4.3 Geen plek op voorkeursdag(en): voor welke voorkeursdag(en) staat u op een wachtlIJst? (n=117)

Door wachtlijst meer stress en onzekerheid

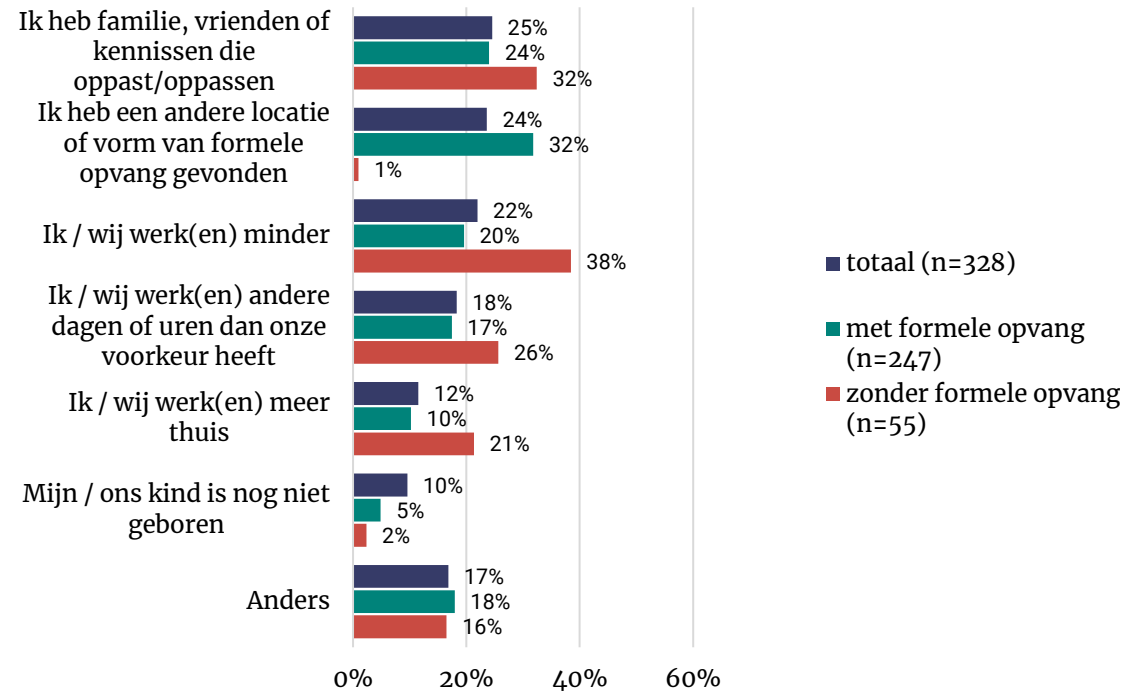
Een kwart van de ouders die op een wachtlijst staat, krijgt hulp van familie of vrienden die oppassen. Een even grote groep heeft een andere locatie of vorm van formele kinderopvang gevonden. Een deel van de ouders werkt minder (22%) vanwege de wachtlijst, werkt op een ander moment dan hun voorkeur heeft (18%) en een klein deel werkt vaker thuis (12%). Anderen redenen zijn: opvang is nog niet nodig, er is een vaste oppas geregeld of men neemt ouderschapsverlof op.

Ouders zonder formele opvang zetten vaker familie of vrienden in als oppas, werken vaker thuis en werken minder dan ouders met formele opvang. Ouders met formele opvang hebben vanzelfsprekend vaker een andere vorm van formele opvang gevonden.

De gevolgen van de wachtlijst worden door ouders toegelicht, zie hieronder. Hieruit blijkt dat het voor een groot deel van de ouders zorgt voor meer stress en onzekerheid. Ze kunnen minder werken en moeten vaker een beroep doen op de anderen, vooral grootouders. Voor een klein deel heeft de wachtlijst geen grote gevolgen.

- “De grootouders zijn eigenlijk te oud om op te passen, maar er is nu geen andere mogelijkheid.”
- “Onzekerheid hoe de opvang in de toekomst vorm te geven als kind naar school gaat. Beroep moeten doen op opa/oma.”
- “Dramatisch.. Oma kan de maandag opvangen, maar als onze oudste zoon in juni naar school gaat hebben wij geen BSO op dinsdag en woensdag. Ik raak erg in de stress hiervan, maar zie geen oplossing.”
- “Eén van ons werkt daardoor niet, minder inkomen, meer financiële stress.”
- “Geeft veel stress en is veel geregeld.”
- “Geen grote gevolgen. Slechts jammer.”

Figuur 4.4 Hoe gaat u op dit moment om met deze wachtlijst? *

* Wegens de lage n voor aanstaande ouders die op een wachtlijst staan (n=26) hebben we deze groep niet meegenomen in de figuur.

Derde van de ouders vindt dat er weinig kinderopvang beschikbaar is in de omgeving

Vier op de tien ouders maken zich *geen* zorgen over het vinden van de juiste kinderopvang en hebben geen moeite om kinderopvang te vinden. Voor ongeveer een derde is dit niet van toepassing (omdat ze bijvoorbeeld al kinderopvang hebben gevonden) of weten niet wat ze hierop moeten antwoorden. Een groep van 17 procent vindt het zoeken naar de beschikbare kinderopvang lastig en heeft zorgen hierover.

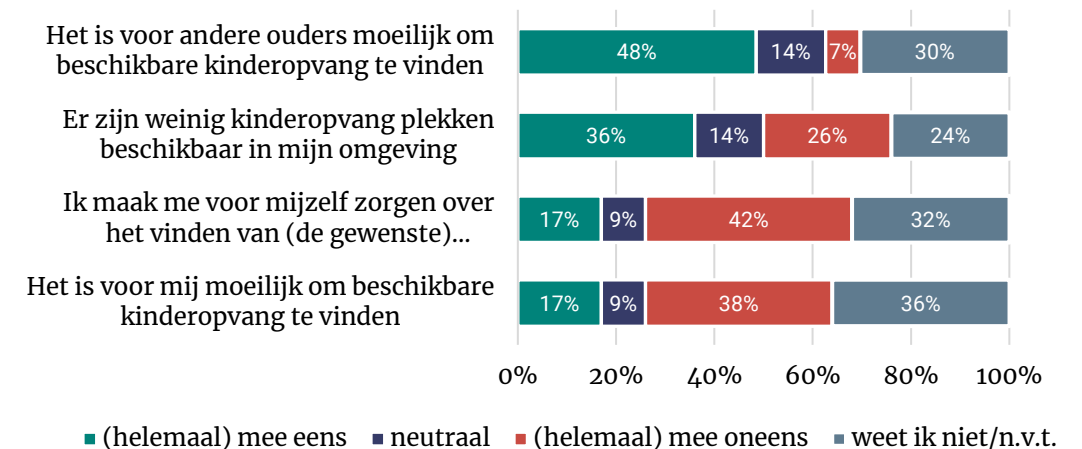
De helft van de ouders denkt dat het voor anderen moeilijk is om kinderopvang te vinden. Een derde weet dit niet en slechts 7 procent denkt dat dit niet het geval is. Een derde van de ouders is van mening dat er weinig kinderopvangplekken in hun omgeving beschikbaar zijn. Een kwart is het hiermee oneens en een kwart weet dit niet.

Op de volgende pagina bespreken we verschillen tussen ouders die wel en ouders die niet op een wachtlijst staan.

Verschillen tussen groepen

- Ouders uit de regio's West en Zuid en ouders die zwanger zijn maken zich vaker zorgen over het vinden van kinderopvang.
- Ouders met een hoger inkomen (twee keer modaal of meer) vinden het moeilijker om opvang te vinden dan ouders die minder verdienen. Dit geldt ook voor ouders uit de regio West en ouders die zwanger zijn.
- Dat het voor andere ouders moeilijk is en dat er weinig plekken in de omgeving zijn, vinden met name vrouwen, ouders uit regio West en ouders die zwanger zijn. Ook ouders met een hoger inkomen, en zowel ouders met een lage opleiding en ouders met een hoge opleiding delen deze mening. Ouders met een lager inkomen antwoorden vaker 'weet ik niet/n.v.t.'.

Figuur 4.5 Stellingen over het vinden van beschikbare kinderopvang (n=2.075)

Perceptie van beschikbare kinderopvang negatiever onder ouders die op wachtlijst staan

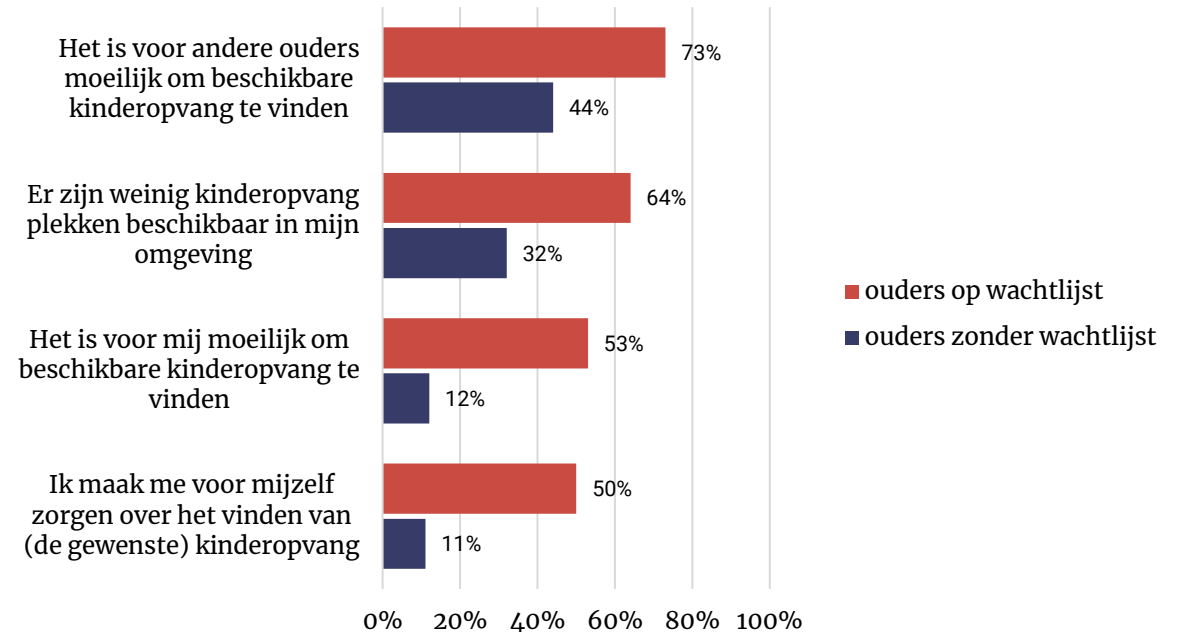
We hebben gekeken naar verschillen tussen ouders die op een wachtlijst staan en ouders die niet op een wachtlijst staan wat betreft de stellingen over het vinden van kinderopvang.

We zien dat ouders op een wachtlijst, negatiever zijn over de beschikbare kinderopvang dan ouders die niet op een wachtlijst staan. Dit heeft niet alleen betrekking op een hun eigen situatie. Zo denken ouders op een wachtlijst, vaker dat het voor andere ouders moeilijk is om kinderopvang te vinden (73%) dan ouders die niet op een wachtlijst staan (44%). Ook vinden ouders op een wachtlijst vaker dat er weinig plekken in hun omgeving zijn op de kinderopvang (64%) dan ouders die niet op een wachtlijst staan (32%).

Onder ouders die op een wachtlijst staan, vindt de helft (53%) dat het voor hen moeilijk is om beschikbare kinderopvang te vinden. Onder ouders die *niet* op een wachtlijst staan is dit minder: twaalf procent denkt dat dit moeilijk voor hen is. Van de ouders die op een wachtlijst staan staat 15 procent hier neutraal in en een kwart denkt dat dit niet moeilijk is (24%).

De helft van de ouders die op een wachtlijst staan maakt zich zorgen over het vinden van (de gewenste) kinderopvang voor henzelf. Een groep van 15 procent staat hier neutraal in en 29 procent maakt zich geen zorgen. Van de ouders die *niet* op een wachtlijst staan, maakt maar elf procent zich zorgen over het vinden van (de gewenste) kinderopvang, minder dan ouders die wel op een wachtlijst staan.

Figuur 4.6 Stelling over vinden van kinderopvang (% (helemaal) mee eens), uitgesplitst naar ouders op wachtlijst (n=328) en ouders die niet op een wachtlijst staan (n=1.747)

---

5. Tevredenheid met kinderopvang

Veel waardering voor de kinderopvang

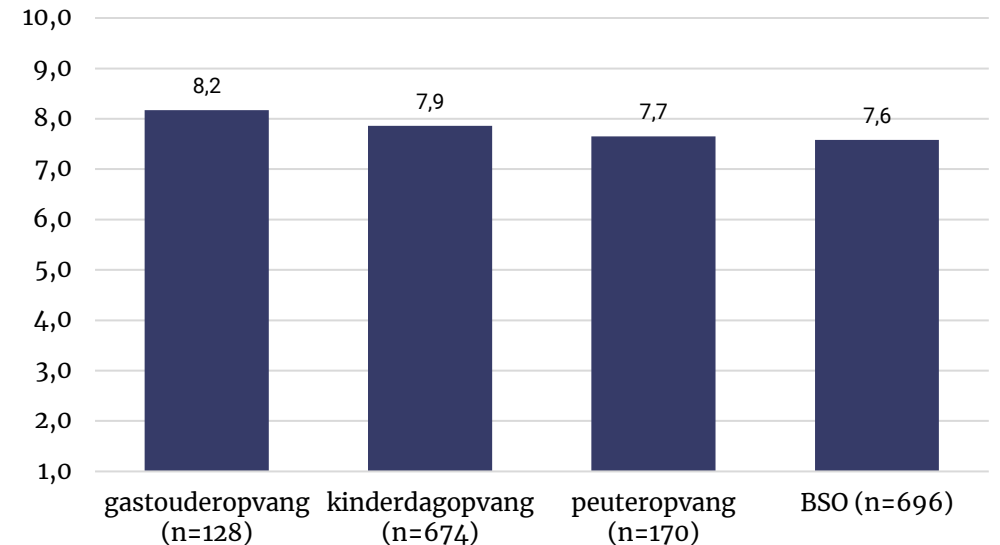
Gemiddeld geven ouders hoge cijfers voor de opvang waar zij gebruik van maken. De gastouderopvang krijgt de hoogste score (8,2) en de BSO de laagste (7,6). Gastouderopvang wordt hoger beoordeeld dan de andere vormen van formele opvang. De kinderdagopvang wordt ook hoger beoordeeld dan de BSO.

Ongeveer een tiende is minder te spreken over de opvang en geeft een onvoldoende (een 5 of lager) voor de peuteropvang (11%) of gastouderopvang (9%) waar hun kind gebruik van maakt. Het aandeel dat ontevreden is met de kinderopvang (4%) of BSO (5%) ligt iets lager.

Verschillen tussen groepen

De kinderdagopvang wordt gemiddeld hoger beoordeeld door vrouwen, de BSO door mannen. Daarnaast krijgt de kinderdagopvang een (iets) hoger oordeel van ouders uit regio's West en Zuid.

Figuur 5.1 Rapportcijfer voor de kinderopvang die men gebruikt

Dagen ruilen/bijkopen makkelijkste op gastouderopvang

Veel ouders hebben de mogelijkheid om dagen te ruilen of bij te kopen op de opvang (figuur 5.2). Bij de gastouderopvang is dit het vaakst mogelijk: meer dan de helft kan hier vaak tot altijd gebruik van maken en een kwart soms. Bij de BSO en kinderopvang kan de grootste groep (circa de helft) soms dagen ruilen/bijkopen. Op de BSO kan 32 procent altijd/vaak hier gebruik van maken en bij de kinderopvang een vijfde. Bij de peuteropvang is ruilen of bijkopen het minst vaak mogelijk: een derde heeft deze mogelijk niet. Ook geeft een kwart aan het niet te weten.

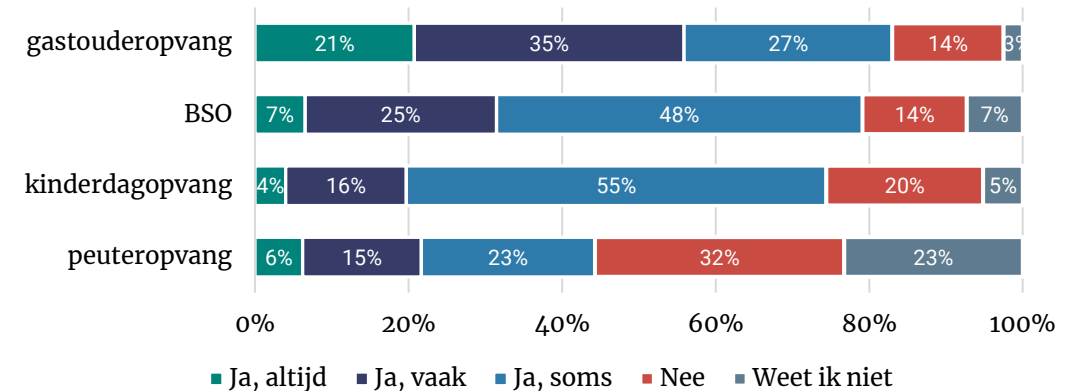
Ouders die aangeven om (soms) de mogelijkheid te hebben om dagen te ruilen of bij te kopen, maken hier het vaakst gebruik van bij de gastouderopvang (73%). Bij de peuteropvang is het gebruik hiervan het laagst (38%) (tabel 5.1).

Verschillen tussen groepen

Ouders uit de regio West geven vaker aan dat het *niet* mogelijk is (26%) om dagen te ruilen of bij te kopen op de kinderdagopvang. Ouders met een hoger inkomen ruilen of kopen vaker dagen bij als dit mogelijk is bij de kinderdagopvang.

Ruilen of bijkopen op de BSO is vaker mogelijk voor ouders in de regio Oost. Ouders met een tweeoudergezin maken vaker gebruik van de mogelijkheid om te ruilen of bij te kopen op de BSO (68%) dan ouders met een éénoudergezin (50%).

Figuur 5.2 Is het mogelijk om dagen op de opvang te ruilen en/of bij te kopen? (gastouderopvang n=127; BSO n=696; dagopvang n=684; peuteropvang n=168)

Tabel 5.1 Percentage ouders dat wel eens dagen ruilt/bijkoopt (van het aantal ouders waarbij dit (soms) mogelijk is: gastouder n=102, dagopvang n=503, BSO n=543, peuteropvang n=78)

Gastoudersopv.	Kinderdagopv.	BSO	Peuteropvang
73%	67%	65%	38%

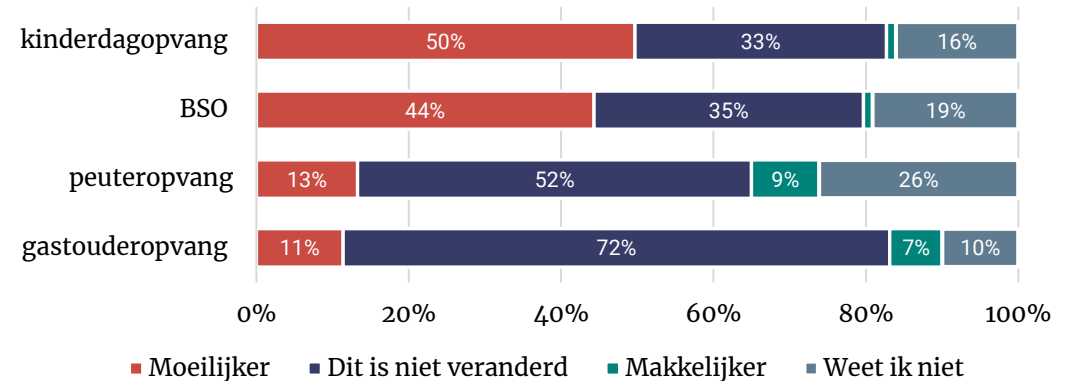
Kinderdagopvang en BSO worden minder flexibel

De helft van de ouders waarbij ruilen of bijkopen (soms) mogelijk is op de kinderdagopvang, geeft aan dat dit moeilijker is geworden (figuur 5.3). Dit geldt in ongeveer dezelfde mate op de BSO (44%), maar beduidend minder op de peuteropvang (13%) en gastouderopvang (11%). Hier ziet een (ruime) meerderheid geen verandering in de afgelopen 6 maanden.

Verschillen tussen groepen

Vrouwen en ouders woonachtig in de regio West vinden dat het *moeilijker* is geworden het afgelopen half jaar om dagen te ruilen of bij te kopen op de BSO.

Figuur 5.3 Is het de afgelopen 6 maanden moeilijker of makkelijker geworden om dagen op de opvang te ruilen en/of bij te kopen? (dagopvang n=503; BSO n=543; peuteropvang n=78; gastouderopvang n=102)

---

6. Sluitingen van de kinderopvang

Sluiting van de kinderopvang bij 20 procent

Een vijfde van de ouders had het afgelopen kwartaal te maken met een (gedeeltelijke of tijdelijke) sluiting van de kinderopvang. De voornaamste reden was een tijdelijke sluiting van een groep (41%) en bij 30 procent moest een deel van de groep thuisblijven. Bij een kwart was de locatie tijdelijk gesloten en bij 4 procent was het contract opgezegd. In totaal had 17 procent te maken met een andere reden van de sluiting, met name vanwege ziekte of uitval, het samenvoegen van groepen of een studiedag.

De (tijdelijke) sluiting duurde in de meeste gevallen niet langer dan 4 dagen, zie kaders hieronder. Een uitzondering hierop is de tijdelijke sluiting van een gehele locatie: bij 31 procent duurde dit 5 dagen of meer. Twee tot drie procent had te maken met een sluiting tijdens de gehele zomerperiode.

Verschillen tussen regio's

Ouders woonachtig in regio Noord hebben minder vaak te maken gehad met een sluiting van de kinderopvang (93% heeft hier niet mee te maken gehad).

Tijdelijke sluiting locatie (n=72)

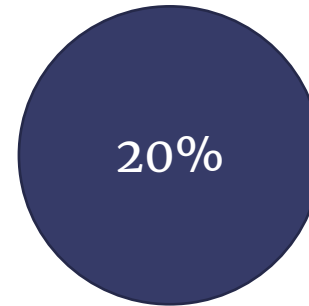
- 1 dag of dagdeel (24%)
- 2 tot 4 dagen (38%)
- 5 dagen of meer (31%)
- De hele zomerperiode (2%)
- Weet ik niet (4%)

Tijdelijke sluiting groep (n=129)

- 1 dag of dagdeel (37%)
- 2 tot 4 dagen (46%)
- 5 dagen of meer (15%)
- De hele zomerperiode (2%)
- Weet ik niet (0%)

Deel van de groep thuisblijven (n=85)

- 1 dag of dagdeel (52%)
- 2 tot 4 dagen (41%)
- 5 dagen of meer (4%)
- De hele zomerperiode (3%)
- Weet ik niet (1%)

van de ouders die formele kinderopvang gebruikt heeft de afgelopen 3 maanden te maken gehad met een sluiting van de kinderopvang.

Figuur 6.1 Vormen van sluitingen van de kinderopvang (n=277)

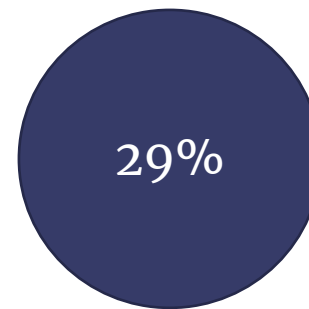
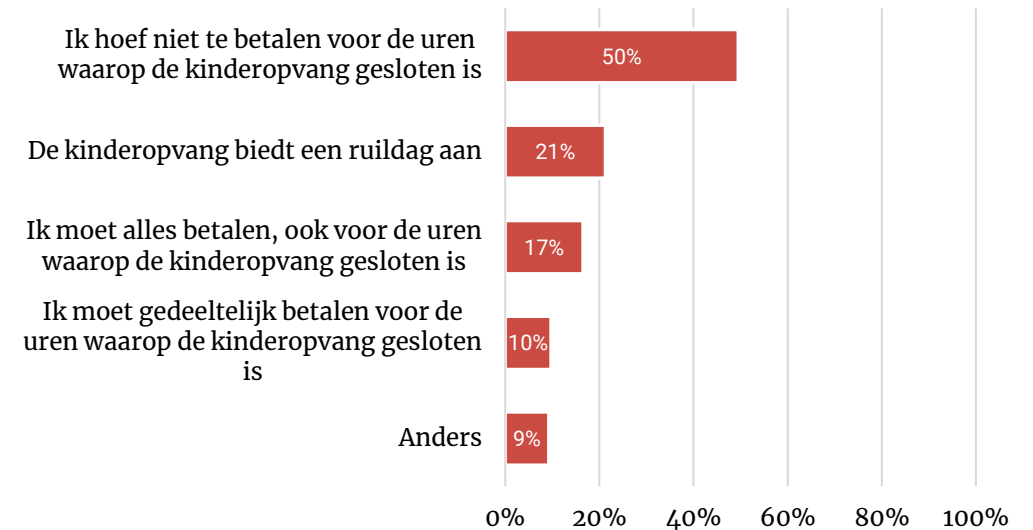

Niet altijd geïnformeerd over aanpassen kinderopvangtoeslag

De helft van de ouders die te maken had met een sluiting, hoefde niet te betalen hiervoor. Bij een vijfde werd een ruildag aangeboden en een iets kleiner deel moest alles (17%) of een deel (10%) betalen. Negen procent noemt iets anders zoals een combinatie van geldteruggave en ruilen en een deel geeft aan het niet (meer) te weten.

Bij ruim vier op de tien (45%) informeerde de kinderopvangorganisatie ouders dat zij de gewijzigde uren voor de kinderopvangtoeslag moeten aanpassen¹. Een vergelijkbaar deel zegt dat dat niet gebeurde (44%) en het overige deel weet het niet meer (12%). Bijna een derde (29%) heeft de gewijzigde uren vanwege de sluiting aangepast via Mijn Toeslagen of via de Kinderopvangtoeslag-app. Een meerderheid (67%) deed dit (nog) niet en 4 procent weet het niet meer.

Figuur 6.2 Hoe gaat de kinderopvang met deze sluiting om? (n=277)

heeft de gewijzigde uren door de sluiting van de kinderopvang, **aangepast** via Mijn Toeslagen of de Kinderopvangtoeslag-app.

¹ Dit zijn ouders die te maken hadden met een sluiting en die in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag (n=252)

---

7. Samenwerking tussen opvang en basisschool

Helpt ervaart samenwerking tussen dagopvang en basisschool

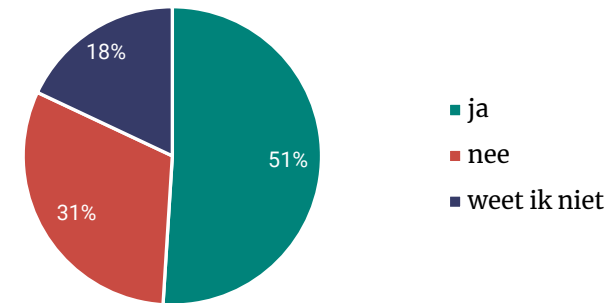
Alle ouders die gebruik maken van kinderdagopvang, zijn gevraagd of de kinderdagopvang samenwerkt met de basisschool. Volgens de helft is dit het geval. Een derde zegt dat de dagopvang en basisschool niet samenwerken, bijna een vijfde weet het niet.

Als de dagopvang en basisschool samenwerken, gebeurt dit meestal door middel van een gedeelde pedagogische visie. Daarnaast geeft twee derde van de ouders aan dat de dagopvang informatie aan de basisschool overdraagt als het kind 4 jaar wordt. Bij een kwart bevinden de dagopvang en de basisschool zich in hetzelfde gebouw. Andere manieren van samenwerken zijn een haal- en brengservice tussen de opvang en school of het laten wennen van peuters in de kleutergroep.

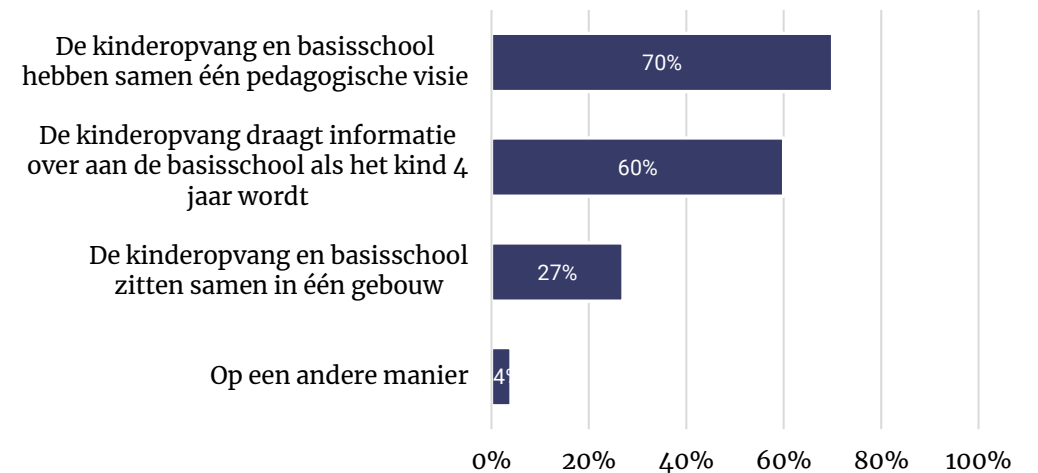
Verschillen tussen regio's

Ouders uit de regio West vinden minder vaak dat de kinderdagopvang samenwerkt met de basisschool.

Figuur 7.1 Werkt de kinderdagopvang samen met de basisschool? (n=801)

Figuur 7.2 Zo ja, op welke manier werkt de kinderdagopvang samen met de basisschool? (n=402)

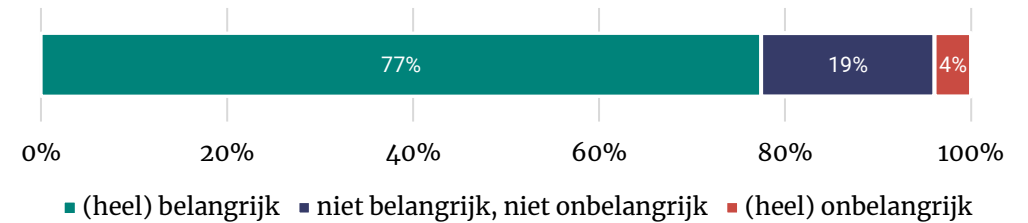
Samenwerking dagopvang en basisschool goed beoordeeld

Meer dan driekwart van de ouders die samenwerking ervaren tussen de dagopvang en de basisschool, vinden deze samenwerking (heel) belangrijk. Een vijfde staat hier neutraal in. Slechts 4 procent vindt deze samenwerking niet belangrijk.

De samenwerking wordt beoordeeld met gemiddeld een 7,4. Maar 8 procent geeft een onvoldoende (een 5 of lager). Ruim een derde van de ouders geeft de samenwerking een 8 (36%).

Ouders hebben hun oordeel toegelicht. Fijne aspecten van de samenwerking zijn dat het kind kan wennen aan de basisschool, dat de overdracht goed gaat en dat er goed wordt overlegd. Sommige ouders vinden dat de samenwerking beter kan, zij missen vaak voldoende inhoudelijke overdracht. Sommigen ouders benoemen dat zij de samenwerking nog niet (heel) goed kunnen beoordelen, zij hebben hier nog niet mee te maken omdat hun kind nog te jong is.

Figuur 7.3 Hoe belangrijk vindt u deze samenwerking tussen de dagopvang en de basisschool? (n=402)

- “Een kind kan vanuit het kinderdagverblijf laagdrempelig overgaan naar school en VSO/BSO kent leerkrachten van school al én houdt contact met een broer/zus van andere leeftijd die al naar school is.”
- “Fijn dat hij al went aan de school omgeving, en een grotere groep kinderen en de schoolse manier van opvang.”
- “Het is gewoon goed geregeld, overdrachten en samenspraak gaan heel goed.”
- “Fijne overgang naar de basisschool, maar er vindt weinig inhoudelijke overdracht plaats.”
- “Ik merk niet altijd dat er bij overdracht voldoende aandacht is geweest voor bijzonderheden, bijv. van een (door fysiek malheur) nog niet zindelijk kind.”
- “Het is alleen een kwestie van papieren doorsturen, verder doen ze niets samen. Dat kan mijns inziens wel beter of meer.”
- “Ons kind gaat nog niet naar de basisschool, dus kan er niets over zeggen.”

Bijna de helft ervaart samenwerking tussen BSO en basisschool

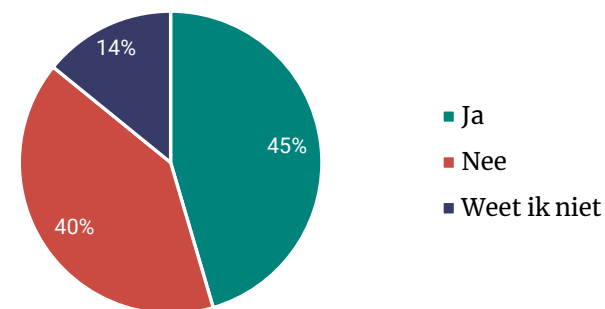
Van de ouders met kinderen op een BSO zegt 45 procent dat er sprake is van een samenwerking met de basisschool. Een iets kleiner deel (40%) zegt dat dit niet het geval is en 14 procent weet het niet.

De samenwerking tussen de BSO en de basisschool gebeurt meestal door het programma van de BSO aan te laten sluiten bij de lessen van de basisschool (58%). Soms werken medewerkers van de BSO als onderwijsassistenten op de basisschool (31%). Drie op de tien noemen een andere manier: de BSO haalt de kinderen na schooltijd op, de BSO en school zitten samen in één gebouw, of de BSO en school hebben gezamenlijke evenementen en/of materiaal.

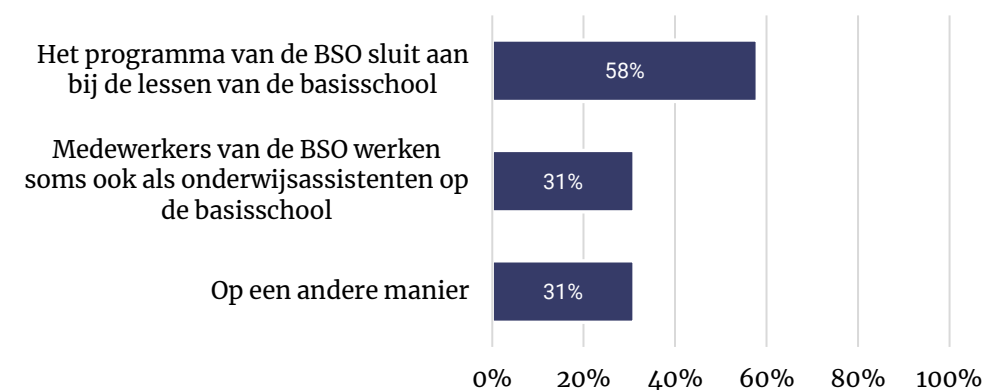
Verschillen tussen regio's

Meer ouders uit de regio West en Oost vinden dat er geen samenwerking is tussen de BSO en de basisschool.

Figuur 7.4 Werkt de buitenschoolse opvang samen met de basisschool? (n=696)

Figuur 7.5 Zo ja, op welke manier werkt de buitenschoolse opvang samen met de basisschool? (n=327)

Samenwerking BSO en basisschool goed beoordeeld

Acht op de tien ouders zien de samenwerking tussen de BSO en de basisschool als (heel) belangrijk. Een groep van 16 procent staat hier neutraal in. Slechts 3 procent vindt deze samenwerking niet belangrijk.

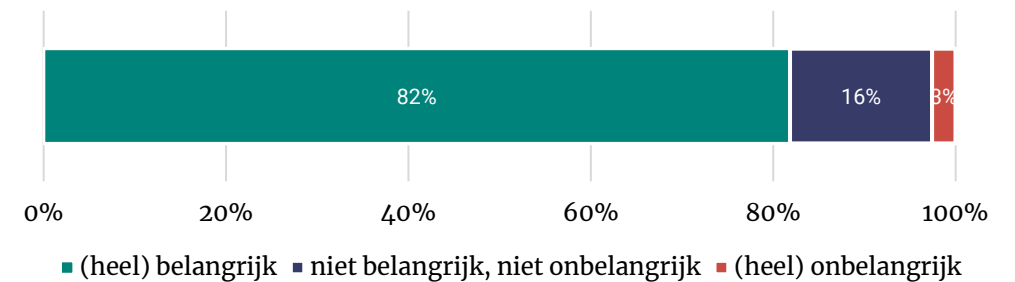
De samenwerking wordt beoordeeld met gemiddeld een 7,6. Slechts 2 procent geeft een onvoldoende (een 5 of lager). Vier op de tien ouders geven de samenwerking een 8 (39%).

Uit de toelichting op de cijfers blijkt dat ouders met name de praktische afstemming waarderen en het fijn vinden dat school en BSO in hetzelfde gebouw zitten, maar dat een deel meer inhoudelijke samenwerking wenst. Daarnaast geeft een deel van de ouders aan dat ze geen zicht hebben op wat de samenwerking precies inhoudt.

Verschillen tussen groepen

Hoger opgeleiden vinden de samenwerking tussen de BSO en de basisschool vaker (heel) belangrijk.

Figuur 7.6 Hoe belangrijk vindt u deze samenwerking tussen de dagopvang en de basisschool? (n=327)

- “Het is ontzettend fijn dat mijn kind op dezelfde locatie kan blijven de gehele dag.”
- “Sluit mooi aan. Partijen stemmen zaken af.”
- “Ze sluiten goed op elkaar aan maar de school communiceert vaak laat naar de BSO.”
- “Er is ook wel een overdracht van kinderopvang naar basisschool. Maar geen afstemming van lesstof/ thema’s.”
- “Het is nu vooral ruimtegebruik; inhoudelijk overleg zou meer mogen.”
- “Ik weet niet precies hoe de samenwerking verloopt maar ik merk geen negatieve dingen.”

Bijlagen

Achtergrondkenmerken

Kenmerk	Ongewogen n	%	Gewogen n	%
Geslacht				
- Man	- 770	- 37%	- 1.037	- 50%
- Vrouw	- 1.299	- 63%	- 1.032	- 50%
- X/genderneutraal	- 6	- 0%	- 6	- 0%
Leeftijd				
- 18-39	- 1.332	- 64%	- 1.301	- 63%
- 40-64	- 736	- 36%	- 763	- 37%
- 65+	- 4	- 0%	- 5	- 0%
Opleiding				
- Laag	- 74	- 4%	- 163	- 8%
- Middelbaar	- 431	- 21%	- 975	- 47%
- Hoog	- 1.551	- 75%	- 918	- 45%
Bruto jaarinkomen huishouden				
- Laag: Minimum en beneden modaal	- 119	- 6%	- 166	- 8%
- Midden: (bijna) modaal tot 2 keer modaal	- 1.031	- 50%	- 1.146	- 56%
- Hoog: Twee keer modaal of meer	- 716	- 35%	- 541	- 27%
- Weet ik niet/wil ik niet zeggen	- 182	- 9%	- 186	- 9%
Regio				
- Noord	- 174	- 8%	- 200	- 10%
- Oost	- 547	- 26%	- 430	- 21%
- West	- 872	- 42%	- 963	- 46%
- Zuid	- 479	- 23%	- 479	- 23%

Kenmerk	Ongewogen n	%	Gewogen n	%
Gezinsvorm				
- Eénouder gezin	- 190	- 9%	- 215	- 10%
- Tweeouder gezin	- 1.839	- 89%	- 1.801	- 87%
- Meerouder gezin	- 26	- 1%	- 27	- 1%
- Weet ik niet	- 20	- 1%	- 32	- 2%
In aanmerking voor kinderopvangtoeslag (onder ouders met formele opvang)				
- Ja	- 1.239	- 91%	- 1.113	- 88%
- Nee	- 87	- 6%	- 104	- 8%
- Weet ik niet	- 35	- 3%	- 39	- 3%
- Wil ik niet zeggen	- 8	- 1%	- 9	- 1%
Zwanger				
- Ja	- 181	- 9%	- 178	- 9%
- Nee	- 1.894	- 91%	- 1.897	- 91%
Groep naar opvangvorm				
- Formele opvang	- 1.369	- 66%	- 1.265	- 61%
- Alleen informele opvang	- 246	- 12%	- 300	- 14%
- Geen opvang	- 402	- 19%	- 463	- 22%
- Zwanger zonder kinderen	- 58	- 3%	- 47	- 2%
Totale respons	2.075	100%	2.075	100%

